

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
11 Пж 6170/18
03.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Милице Милановић Траиловић, као председника већа, судије Данијеле Дукић и судије Снежане Илић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „ПОЛИТИКА“ а.д. Београд, ул. Цетињска бр. 1, чији је пуномоћник Немања Новокмет, адвокат из Београда, ул. Кнез Михаилова бр. 11-15, против туженог „ПОЛИТИКА НОВИНЕ И МАГАЗИНИ“ д.о.о. Београд, ул. Трг Политика бр. 1, чији је пуномоћник Мара Јањић, адвокат из Београда, ул. Београдска бр. 25, ради повреде ауторског права и накнаде штете, вредност предмета спора 106.349,00 динара, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду 28. П 1847/18 од 02.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Привредног суда у Београду 28. П 1847/18 од 02.10.2018. године, у ставу I, II и IV изреке и ПРЕСУЂУЈЕ:

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужени повредио ауторско право тужиоца, тако што је на насловној страни магазина "... " од ... до ... године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело – фотографију глумице АА, а на ком ауторском делу су имовинска ауторска права пренета на тужиоца Ауторским уговором бр. ... од године.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде његових имовинских ауторских права, која су му пренета Ауторским уговором бр. ... од ... године, исплати износ од 106.349,00 динара са законском затезном каматом почев од ... године до коначне исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 27.000,00 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом надокнади трошкове другостепеног поступка у износу од 12.000,00 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 28. П 1847/18 од 02.10.2018. године у ставу I изреке утврђено је да је тужени повредио ауторско право тужиоца, тако што је на насловној страни магазина "... " од године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело – фотографију глумице АА, а на ком ауторском делу су имовинска ауторска права пренета на тужиоца Ауторским уговором бр. ... од ... године. У ставу II изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде његових имовинских ауторских права, која су му пренета Ауторским уговором бр. ... од ... године, исплати износ од 106.349,00 динара са законском затезном каматом почев од године до коначне исплате. У ставу III изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се наложи туженом да у дневном листу "Политика", чији је издавач, објави правноснажну пресуду без коментара и без одлагања о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју наведеног листа, од дана када је пресуда постала правноснажна, као неоснован. У ставу IV изреке обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 62.454,00 динара.

Благовременом жалбом тужени побија напред наведену пресуду у ставу I, II и IV изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, указујући на повреду из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, и погрешне примене материјалног права са предлогом да Привредни апелациони суд исту укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, или преиначи и одбије тужбени захтев у целости. У жалби истиче да првостепени суд погрешно тумачи члан 4. Ауторског уговора наводећи да је тужилац наведеним уговором стекао имовинска права на искључив и неограничен начин. Истиче да је предметни Ауторски уговор временски ограничен у смислу члана 63. ЗАСП, што првостепени суд није узео у обзир, те је погрешно применио материјално право. Указује и на мањкавости у погледу одређености предмета конкретног уговора, имајући у виду члан 66. став 2. ЗАСП, због чега је погрешан закључак првостепеног суда да је предмет уговора одређен на јасан и прецизан начин. Такође истиче да је суд досудио износ накнаде штете тужиоцу погрешно се позивајући на тарифу УЛУПУДС-а. Трошкове другостепеног поступка је одређено тражио.

Испитујући правилност и законитост побијане пресуде, на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба туженог основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Неосновани су жалбени наводи туженог којима се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Насупрот жалбеним наводима првостепена пресуда нема недостатака због којих се не може испитати, изрека пресуде је разумљива, у пресуди су наведени јасни и међусобно сагласни разлози о битним чињеницама, те не постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи и приложеним доказима и стању у спису предмета.

Предмет тужбеног захтева је утврђење да је тужени повредио ауторско право тужиоца, као и да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде његовог ауторског права исплати износ од 106.349,04 динара.

Међу парничним странкама није било спорно да је између тужиоца и ББ закључен Ауторски уговор дана године, заведен код тужиоца под бр. од ... године, да је предметну фотографију ... АА тужилац објавио на насловној страни магазина "... " број ... од године, те да је исту фотографију објавио и тужени на

насловној страни магазина "... " од до ... године. Неспорно је и да је аутор предметне фотографије ББ.

Према чињеничном стању које је првостепени суд утврдио до закључења главне расправе, тужилац је са аутором ББ закључио Ауторски уговор дана ... године, којим је у члану 1. предвиђено да је предмет уговора право на ауторско дело: фотографисање насловних страна и едиторијала за Чланом 4. наведеног Уговора предвиђено је да аутор уступа право на ауторско дело из члана 1. овог уговора, с'тим да право његовог искоришћавања издавач може пренети на треће лице без писмене сагласности аутора, док је чланом 6. Уговора предвиђено да овај уговор ступа на снагу године и исти важи до ... године. Даље је утврђено да је тужилац дана 13.02.2018. године упутио туженом Опмену пред утужење, наводећи да је носилац ауторског права на предметној фотографији тужилац, те да је дошло до повреде ауторског права, а тужиоцу причињена штета, са захтевом да тужени уклони фотографију са интернет странице „...“ на којој се неовлашћено и без његове сагласности иста користи, да објави исправку и означи тужиоца као носиоца права на ауторском делу, као и да тужиоцу надокнади штету.

Ценећи најпре приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца, првостепени суд налази да је тужилац активно легитимисан у овом поступку, имајући у виду да је тужилац са аутором ББ закључио Ауторски уговор од ... године, којим је уговорено да аутор уступа тужиоцу право на ауторско дело из члана 1. овог Уговора, на који начин је аутор у складу са чланом 61. Закона о ауторском и сродним правима уступио имовинска права на своме делу тужиоцу, због чега је тужилац активно легитимисан у конкретном случају. Оценом изведених доказа првостепени суд налази да како је тужилац на насловној страни магазина "... " број ... од ... године, објавио фотографију ... АА, коју је у складу са Ауторским уговором од године израдио аутор ББ, то је тужени повредио ауторско право тужиоца тако што је неовлашћено јавно саопштио ауторско дело – предметну фотографију ... АА на насловној страни магазина "... " од ... до ... године, без знања и одобрења тужиоца као носиоца права, и без назначења да је фотографија преузета са насловне стране магазина "... ", па је применом члана 61., 204. и 205. Закона о ауторском и сродним правима усвојио тужбени захтев и донео одлуку као у ставу I изреке пресуде.

Одлучујући о праву тужиоца на накнаду имовинске штете, првостепени суд је имајући у виду да је утврдио да је тужени повредио ауторско право тужиоца, нашао да тужилац у складу са чланом 19. и 205. Закона о ауторском и сродним правима има право на накнаду имовинске штете, па је полазећи од прегледа минималних цена фотографије УЛУПУДС-а, којим је предвиђено да је за фотографије објављене на насловној страни магазина са тиражом преко 5.000 примерака предвиђено 900 поена, односно 900 евра, имајући у виду званични средњи курс евра на дан подношења тужбе, нашао да тужиоцу припада накнада у износу од 106.349,04 динара, те је одлучио као у ставу II изреке пресуде.

Међутим, по налажењу Привредног апелационог суда напред наведено становиште првостепеног суда се не може прихватити. Првостепени суд је на утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право из Закона о ауторском и сродним правима приликом оцене постојања активне легитимације тужиоца, јер је погрешно оценио Ауторски уговор којим је тужиоцу уступљено право, а на ком уговору је засновао своју одлуку, због чега је побијана одлука преиначена.

Према члану 204. Закона о ауторском и сродним правима повреду ауторског или сродног права представља неовлашћено вршење било које радње која је обухваћена искључивим правима носиоца ауторског или сродног права, неплаћање накнаде прописане овим законом или уговором, као и неизвршавање других обавеза према

носиоцу ауторског или сродног права, прописаних овим законом. Према члану 205. истог Закона носилац ауторског права, интерпретатор, произвођач фонограма, произвођач видеограма, произвођач емисије, произвођач базе података и стицалац искључивих овлашћења на ауторска и сродна права може тужбом да захтева утврђење повреде права, као и накнаду имовинске штете. Одредбом члана 9. истог Закона прописано је да је аутор дела носилац ауторског права, а поред аутора носилац ауторског права може бити и лице које није аутор, а које је у складу са овим законом стекло ауторско право. Одредбом члана 61. истог Закона је прописано да аутор, односно његов правни следбеник може уступити поједина или сва имовинска права на своме делу другом лицу. Према члану 67. истог Закона ауторска права се уступају или у целини преносе ауторским уговором.

Првостепени суд приликом одлучивања није правилно оценио предметни ауторски уговор, јер није узео у обзир одредбу члана 62. Закона о ауторском и сродним правима, због чега је погрешно применио одредбу члана 205. Закона о ауторском и сродним правима. Према члану 62. Закона о ауторском и сродним правима уступање имовинских права може бити искључиво и неискључиво. Искључиво уступање права сходно члану 62. став 2. Закона о ауторском и сродним правима, подразумева право стицаоца да свим лицима забрани предузимање радње искоришћавања предметног ауторског дела, будући да је у овом случају једино стицалац права овлашћен да на начин прописан уговором искоришћава ауторско дело, те као стицалац искључивог права има активну легитимацију да подноси тужбе против трећих лица због повреде свог права. Неискључиво уступање права сходно члану 62. став 3. Закона о ауторском и сродним правима, подразумева право стицаоца да искоришћава ауторско дело у складу са уговором, али стицалац права у овом случају није овлашћен да забрани другоме да искоришћава исто ауторско дело. Стицалац неискључивог права нема активну легитимацију да подноси тужбе против трећих лица због повреде свог права. Сагласно наведеној одредби закона ако у уговору није назначено о каквом уступању се ради, сматра се да се ради о неискључивом успутању права. Имајући у виду цитирану одредбу закона произлази да уколико се ради о искључивом уступању права, то мора бити изричито наведено у уговору.

У конкретном случају тужиоцу је Ауторским уговором од 28.10.2016. године од стране аутора уступљено право на ауторско дело. У члану 1. Ауторског уговора од године, који је тужилац закључио са аутором ББ, дефинисан је предмет уговора – право на ауторско дело: фотографисање насловних страна и едиторијала за ..., док је у члану 4. наведено да аутор уступа право на ауторско дело из члана 1. овог уговора, с'тим да право његовог искоришћавања издавач може пренети на треће лице без писмене сагласности аутора. Међутим, у предметном ауторском уговору није назначено да је уступање права тужиоцу од стране аутора искључиво. С'тога се по становишту другостепеног суда у конкретном случају ради о неискључивом уступању права, имајући у виду одредбу члана 62. Закона о ауторском и сродним правима. Првостепени суд приликом оцене приговора недостатка активне легитимације тужиоца утврђује да је тужилац активно легитимисан у овој правној ствари само на основу чињенице да му је ауторско право уступљено ауторским уговором од стране аутора сходно члану 61. Закона о ауторском и сродним правима. При том и не наводи битну чињеницу да ли је тужиоцу уступљено искључиво право од стране аутора, јер није ценио садржину предметног ауторског уговора у смислу члана 62. Закона о ауторском и сродним правима. Тужилац у конкретном случају има својство стицаоца права, будући да му је ауторским уговором право уступљено. Стицалац права је овлашћен да другоме забрани да искоришћава ауторско дело само уколико се ради о искључивом уступању, што мора бити назначено у уговору. Према члану 205. Закона о ауторском и

сродним правима само стицалац искључивих овлашћења на ауторска права може да поднесе тужбу због повреде права. Тужиоцу у конкретном случају није уступљено искључиво право од стране аутора, већ се по налажењу другостепеног суда ради о неискључивом уступању права, имајући у виду садржину предметног ауторског уговора. Сходно наведеном, Привредни апелациони суд налази да тужилац у конкретном случају није активно легитимисан за подношење тужбе против туженог због повреде ауторског права.

Имајући у виду напред наведено стекли су се услови за преиначење првостепене пресуде у ставу I и II изреке, будући да тужилац у конкретном случају нема активну легитимацију по члану 205. Закона о ауторском и сродним правима да захтева утврђење повреде права, ни накнаду имовинске штете, због чега је тужбени захтев тужиоца одбијен.

Како у конкретном случају постоје услови за преиначење побијане пресуде у погледу главног захтева, то је преиначена и одлука о трошковима парничног поступка, па су туженом признати нужни и оправдани трошкови парничног поступка, у смислу члана 153. и 154. Закона о парничном поступку у укупном износу од 27.000,00 динара и то: износ од 12.000,00 динара за састав два образложена поднеска и износ од 15.000,00 динара за приступ на два одржана рочиште, према адвокатској тарифи.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 394. став 1. тачка 2. и 4. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу I изреке ове пресуде.

Одлуку као у ставу II изреке ове пресуде, другостепени суд је донео на основу члана 165. Закона о парничном поступку, с обзиром на то да туженом који је успео у поступку по жалби на име трошкова другостепеног поступка припада износ од 12.000,00 динара за састав жалбе.

ММТ/ЈМ/ЈВ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Милица Милановић Траиловић с. р.

За тачност отправка